بسم الله الرحمن الرحيم

ފެމިލީ ކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 1361/Fm-C/2024

ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ގެތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި
މައްސަލަ އެރިގޮތް: ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުން

މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތް

(ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި)
ބަދަލު: މުޙައްމަދު ވަޙީދު، ވ. އަކަރަކަރަ / މާލެ (ދ.ރ.ކ ނަންބަރު: A031850)

މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް

(ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި)
ވަކީލު: އިސްމާޢީލް މުޙައްމަދު، ކޮޒީވިލާ / ހ. މުލައް (ދ.ރ.ކ ނަންބަރު: A065247)

ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:
07 ޞަފަރު 1446
11 އޮގަސްޓު 2024

ނިމުނު ތާރީޚް:
16 ރަޖަބު 1446
16 ޖަނަވަރީ 2025

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ

މި މައްސަލައަކީ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ (ނަންބަރު) ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ހުށަހެޅުމުން ބެލުން މައްސަލައެކެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް

މައްސަލާގެ ފަސްފަރަތް

1. (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) އާއި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އާ ދެމީހުންގެ ދަރިން ކަމުގައިވާ ދާދެ (ދޫރި ދަރިފުޅުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އުފަންތާރީޚް) އާއި (ހަދު ދަރިފުޅުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އުފަންތާރީޚް)، މި ކުދިންގެ މަންމަ (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ކިބައިން ކުދިންނަށް ގެވެށި އަނިޔާ ލިބެމުންދާ ކަމަށް ބުނެ، ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރަށް ހުށަހެޅުމުން އެދި (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން) މި ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ގެވެށި އަނިޔާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ.[1] މި މައްސަލާގައި އަމުރަށް އެދުނު (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން) އެދިފައިވާ ފަދައިން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރެއް ނެރުއްވިއެވެ.[2]

2. މި ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ މި ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) "ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު"ގައި ވަނީ "... (ހަދު ދަރިފުޅުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) އާއި، (ދޫރި ދަރިފުޅުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އުފަންތާރީޚް)އަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ނުކުރުމާއި، ގޯނާ ނުކުރުމާއި، ބަހުގެ ހަމަލާ ނުދިނުމާއި، ނަފްސާނީ އަނިޔާ ކުރުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް އަމަލެއްނުކުރުމާއި، މިފަދަ އަމަލެއް [illegible] ބިރުދެއްކުމާއި، [illegible] ކަމެއް [illegible] [illegible] ނުކުރުމާއި، އެފަދަ އަމަލެއް ބޭނުން [illegible] [illegible] ނުކުރުމާއި، [illegible] [illegible] ގަސްތުގައި އެކުދިންނަށް

---

[1] މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ 05 މެއި 2024ގައެވެ.

[2] ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ 16 މެއި 2024ގައެވެ.

ނުދެއްކުމަށާއި، އެފަދަ ޢަމަލެއް ފެންނަން ނުވަތަ އަޑުއިވޭން ހާލަތަކަށް ބެލެނިވެރިޔާ ކުދިން ނުގެންދިއުމަށް ނުވަތަ ހުރަސްއެޅުމަށާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 3/2012 (ގޭތެރި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ، (ހަގު ދަރިފުޅުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) އާއި، (ބޮޑު ދަރިފުޅުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) ދިރިއުޅޭ މާހައުލަށް ޖިނާޔަތް ނުކުރުމަށާއި، ކުދިންނާއި ބައްދަލުކުރަން އުޅޭނަމަ، ކުދިން ދިރިއުޅޭ މާހައުލުން ބޭރުން، ކުދިންނަށް ރައްކާތެރި މާހައުލެއްގައި، ކުދިންގެ ބައްޕަ އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ އިޝްރާފުގައި ޚިދުމަތްތެރިއެއްގެ ޙާޟިރުގައި ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އަށް އަންގައި އަމުރުކޮށްދެއްވުން" މިފަދައިންނެވެ.

3. މިހާރު ކޯޓުން މި ބަލާ މައްސަލައަކީ މިކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ (ނަންބަރު) ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަ

4. މި މައްސަލާގައި 21 އޮގަސްޓް 2024ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ދީފައިވާ ބަޔާނުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން.

4.1(ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާ ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް ކުދިންގެ އެންމެހައި ކަންކަން ބަލަހައްޓަމުން ގެންދިޔައީ ކުދިންގެ މަންމަ (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ކަމަށާއި، މި ކަންކަން ކުރަމުން ގެންދިޔައީ ކުދިން ދިރިއުޅެމުންގެންދާ ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ގެއަށް ގޮސް ކަމަށާއި، އިސްވެ ދެންނެވުނު ފެމިލީ ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް ކުދިންގެ މަންމައަށް ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިވާ އިތުރުން ފޯނުންވެސް ގުޅުވައިދެމުން ގެންދިޔަ ކަމަށާއި، (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ކުދިންނަށް އަނިޔާކުރާކަމަށް (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން) ބުނެފައިވާ އެކަމާ ގުޅިގެން ކަމާބެހޭ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް މީގެކުރިން ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށް ފާހަގަކުރާ ކަމަށާއި، ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ބައްޕަ ނިންމުމުގައި މައްސަލައަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބައްލަވާފައިވާނަމަ، މިފަދަ އަމުރެއް ނެރުމަށް އެކަށޭނެ ކަންކަން ހާސިލުނުވާކަން މައްސަލައިގައި ދޭހަވާ ކަމަށާއި،

4.2 ކުއްޖާގެ މަންމަ ކުއްޖާއަށް އަނިޔާއެއްކުރިކަމަށް އެ ބޭބެ ބުނުމާމެދު އިއުތިރާޒުކުރާ ކަމަށާއި، އަނިޔާއެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އެފަދަ ގޮތަކަށްވެސް އެ ފަދަ ކަމެއް މަންމަގެ ފަރާތުން ކޮށްފައިނުވާކަމަށާއި، ކުއްޖާއަށް އެވަރުގެ އަނިޔާއެއް ކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނާއިރު ކުއްޖާގެ އެކްސްރޭއެއްވެސް ނަގާފައިނުވާކަމަށާއި،

4.3 އަމުރު ނުކުރެވިދާނެ ގެސްޓްހައުސްއެއްގައި ނުދަރިފުޅުހާކަމަށާއި، ނަމަވެސް އަމުރު ނެރޭ ދުވަހުން ފެށިގެން 90 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅައިގެން ކުރުގައި ގޯނުންގައި އޮންނާނީ އެގޮތުގެ މަތިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ކަމަށާއި،

4.4 ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުމަށް އެދި ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައިގެން ކުރުމުން މަސައްކަތުގައި، 15 އޯގަސްޓް 2024 ގައި ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުވައިފައިވާކަމަށާއި، ދެއްވާފައިވާ ފަރާތުގެ ވަކިވު ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން ކުދިން ބިރުން ތުރުތުރު އަޅާ ނުކުރާ ކަމަށާއި، ކުދިން މިހާ ރީތިކޮށް ކަމަށާއި، ނަމަވެސް ވަގުތު ނުދައްކާކަން ފާހަގަކުރެވުން ކަމަށާއި، ކުރައްސ ޢާއިލާގައި ކުދިންނާއި ބައްދަލުކުރުމުގެ ވަކި އިންތިޒާމެއް އަދި ހަމަޖެހިފައިނުވާ ކަމަށާއި، މަރުވެގެން މަރުކާ އެއް ފަހުރު އެހީއަށް ފެނިވަން ބޭނުންވާކަމަށާއި، ކުދިންނަށް ފެސް ކުރަން ބޭނުންނުވާކަމަށާއި، ސްކޫލު ބަދި ސްކޫލް ކުރިއަށް ގެންދާނީކަމަށާއި،

4.5 މި އަމުރަށް ގެންނަން ބޭނުންވާ ބަދަލަކީ، މިހިނދުން މިހިނދަށް އަމުރު ބާޠިލުކޮށްދެއްވައި، ކުދިންނާ އެއްފަދައިން ކުދިންނާއި ބައްދަލުކުރުވުމުގެ ޖަދުވަލެއް ގާއިމުކޮށްދިނުމަށް (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ވަކީލަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް ކަމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަން.

5. މި މައްސަލާގައި 21 އޯގަސްޓު 2024ގައި މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން) ދިފާޢީ ބަޔާން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން.

5.1 ފުރުމަތީގައި ހުރި ކަންކަމާއި ދިފާޢުގެ ފަރާތުން ވިދާޅުވި ކަންކަން ސާފުވުމަށް ކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް ސާފުނުވާ ކަމެއް އެބައޮތްކަމަށާއި، ޝަރީޢަތުގައި ކުރިމަތިވި ފަދަ ދައުލަތާ ކޯޓުން ފާއިތުވި އިސްތިޢުފާ ރިޢާޔަތްކުރެވޭނެ ކަމަށާއި، މި މައްސަލައިގައި އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަން އެދިފައި ކޯޓުގެ ކޮން މަޤްޞަދަކާ ރަޙްމަތުގާ އެނގެން ބޭނުންވާ ކަމަށާއި،

5.2 ފޯނުގައި ހިމަނާފައިހުރި ވާހަކަތަކަކީ ދެމަފިރިންގެ ދެމެދުގައި އޮތް ޢާއިލީ ގުޅުމުގެ ތެރޭގައި ހިނގާފައިހުރި ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަ ކަމަށާއި، ކޯޓުމަކަށް ގޮތް ނިންމާނީ އަދި ޤާނޫނީ ވަކީލުންނަށް ދިފާޢުގައި ވާހަކަ ދެއްކޭނީ ޤާނޫނަކަށް ނުވަތަ ޤަވާޢިދަކަށް ހަވާލާ ދެއްވީ ކަމަށާއި، އަމުރަށް ބަދަލުގެނައުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދޭ ވިލަގެ ގޮތަށްނޫން ސާބިތުކުރެވޭނެކަމަށް ސާބިތުވާކަމަށާއި،

5.3 ކުއްޖާއަށް އަނިޔާއެއް ލިބުނުކަން ކުއްޖާގެ ބައްޕައަށް އެނގުނީ ކުއްޖާ ސުވާލުކުރުމުން ކަމަށާއި، ޑޮކްޓަރަށް ދައްކުމުން ޑޮކްޓަރު ދަންނަވާ ކުއްޖާގެ އައްސޭރިޔާ ކަރުވި އެކްސްރޭ ކުރެވިފައި އެނގޭނެތީވެ، އެކަން ކަވާބަރު ފާހަގަކުރި އިނގޭތޯ ބައްޕައަށް ފޮނުވިކަމަށާއި، ޑޮކްޓަރު މަޢުލޫމާތު ނުދީ ކުއްޖާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަށާއި، ޑޮކްޓަރު ގެއްލި މަގުއި އެކްސްރޭގެ އަދި ޓެސްޓުގައި މައްސަލަ ޖެއްސި ކުއްޖާގެ ހިމާޔަތްކުރި ރައްކާތެރިކުރަންޖެހޭ ކަމަށާއި، ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީން ދިން މި މައްސަލައިގައި ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު އަމުރެއް ނެރެފައި ނުކުތުން ކަމަށާއި، ފުލުހުން ކޭސް މައްސަލަ ހުށަހަޅަން އަދި ނެރުމުގެ ކުރިން ކުއްޖާގެ ބަލާ ނަގަހައްޓާފައިވާކަމަށާއި،

5.4 އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޤާނޫނުގައި އެގޮތަށް އޮންނާނީ ކަމަށާއި، އެކަން ސާފު ކަމަށާއި، ނަމަވެސް އަމުރު ބާޠިލުކުރަން އެދޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ސާފު ނުވާކަމަށާއި، ދަޢުވާއަށް ޖަވާބު ދިފާޢު މި ކަން ސާބިތުކުރުމުން ކަމަށް (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ބޭނުންވެފައިވާކަން.

6. މި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ޤާނޫނީ ނައްސާބެހޭ ގޮތުން (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ސާބިތުކުރެވިފައިވާތީ، ޤާނޫނީ ނައްސު ބަޔާންކުރުމުން، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާނުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން.

6.1 މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަމަށާއި،

6.2 އަދި ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާއިން މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ދަޢުވާކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބޭ ކަމަށާއި، މި ޙައްޤު ލިބޭނީ ދަޢުވާއާއި ކޮންގޮތަކުން މި ނަންބަރުން އެނގޭކަމަށާއި، މި މައްސަލާގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ދަޢުވާ މިކުރަނީ ގޮތެއް ނިންމަނަކަން ދަޢުވާއިން އެނގޭކަމަށާއި،

6.3 މި މައްސަލާގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ނެރެދެއްވާފައިވާ (ނަންބަރު) އަމުރާ އެއްގޮތަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުންވެސް އަދި ކިޔެއްޖަ ދައުލަތުގެ ކަމާގުޅުންހުރި މުއައްސަސާއިންވެސް އަދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބާރުލުން ދީފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރަކަމާއި، މިގޮތުން 60 ދުވަސް ހަމަވީއިރުވެސް ކުދިންނާއި ބައްދަލު ކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދީފައިނުވުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާއިން ދަޢުވާރުރަކަތި ދާން ކަމެއް ކަމަށާއި،

6.4 ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިގެންވާ ޙައްޤަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިފައިވާ ޙައްޤެއް ބޭނުންކުރެވިދާނެކަމަށް ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 65 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބޭ ޙައްޤާ އެއްވެސް ޙާލަތެއްގައި ބަޔަކަށް ނިގުޅައިގަނެވޭނެ ޙައްޤެއް ނޫންކަމާއި، މިހެންކަމުން، ދަޢުވާކުރުމުގެ ބައްޕަ އެކަން އަންގަވާކަމާއި،

6.5 އަދި މީގެ އިތުރުން ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު ވަލީގެ އަމުރަށް ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާކަން ކަމަށާއި، މިހެންކަމުން، މިއީވެސް މިމައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަނިވި ޤާނޫނީ ހަމަހަމަކަމާއެކު ކަމަށާއި،

6.6 އަދި މީގެ އިތުރުން، ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު ވަލީގެ އަމުރަށް ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޙައްޤުތަކުގެ ކުރިމަތީގައި މި މައްސަލަ ބަލަންޖެހޭ ކަމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދެކޭ ކަމަށާއި، މިހެންކަމުން މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަނިވި ޤާނޫނީ ހަމަހަމަކަމާއެކު ކަމަށާއި،

6.7 ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވަނީ 3 މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ނުވަތަ ބަދަލުގެނައުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އިންސާފުގެ ބާރުތަކުގައިވާ ޙުކުމެއްކަމަށް މިހިނދުގައި ސާފުކޮށްދިނުމަށް ލިބޭ ފުރުސަތެއް ކަމުގައިވާތީ،

6.8 ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކަންކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެފައިނުވާކަމަށާއި،

6.9 ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވަނީ "ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރެއް ކޯޓުން ކޮންމެހިނދެއްގައި އަންނަނިވި ޙައްޤުތައް އެއަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. (1) އެއަމުރު ދާއިމީ އަމުރަކަށްވުމުގެ ކުރިން، އޫނާގެ ވާހަކަ އަޑުއެހުމެއް ކޯޓުގައި އޮތުން (2) އެއަމުރުގައި ހިމެނޭ ޝަރުޠުތަކަށް ނުވަތަ ކަމަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް އެދި ނުވަތަ ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދި ކޯޓުގައި އެދުން. (3) އެއަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނެސްދިނުމަށް އެދުން." މިކަން މިގޮތަށް ހުރުމަކީ ޤާނޫނީ ކަންކަން ކަމުގައި،

6.10 ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 43، 45، މި މާއްދާތަކުންވެސް ޤާނޫނީ ހަމަ ފެންނަކަމުގައި،

6.11 އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައާ ޤާނޫނީ ހަމައެއް އުސޫލެއްނެތް މައްސަލައެއްކަމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ނުވަތަ އަމުރު ބާޠިލުކުރަން ހުށަހެޅި ފަރާތުން ނުދެކޭކަން.

7. މި މައްސަލާގައި 28 އޮކްޓޯބަރު 2024ގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމުގައި ހާޒިރުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުން ފާހަގަވާ ކަންކަން.

7.1 (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ދިފާޢީ ބަޔާނުގައި އަދި ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދޭ ސަބަބަކީ، އަމުރަށް އެދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކުދިންނަށް އަނިޔާކުރިކަމަށް ބުނާ ކަމަކީ އަސްލެއް އޮތް ކަމަކަށް ނުފެންނަކަމުގައި، އަމުރު ބުނެފައިވަނީ، ދަރިފުޅާއި ފަރާތުން ކުދިންނަށް އަނިޔާކުރިކަމަށް ބުނާ ކަމަކީ، ނަމަވެސް އެއްވެސް ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމުގައި، ދަރިފުޅާއި ފަރާތުން ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުމަށް ހުރަސްއަޅާފައިވާކަމުގައި، އަމުރުގެ ސަބަބުން ކުދިންނާ ބައްދަލުނުކުރެވި ހުރިކަމުގައި، ކުދިންނަށް ބޭނުންވާ ޚަރަދު ދަރިފުޅާ ދޭން ހުރަސް އެޅިފައިވާކަމުގައި، ކުދިންގެ މަންމަގެ ޙައްޤުތަކަށް އިޙްތިރާމް ކުރަމުންދާކަމުގައި، ކުދިން ބައްޕަގެ ގޭގައި ހުންނަމަށް ބާރުއަޅާކަމުގައި، ކުދިންގެ މަންމަ ކުދިންނަށް އަޅާލައި ބެލެހެއްޓުމުގައި ހުރިކަމުގައި، ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ފަރާތުން ކުދިންނަށް ޚަރަދު ނުދޭކަމުގައި، ކުދިންގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ކުދިން ބެލެހެއްޓުމުގައި ކަންތައްތައް ރަނގަޅަށް ކުރަމުންދާކަމުގައި ބުނެފައިވާކަން

އެކަމަށް އިންކާރުކުރާ ކަމަށާއި، އަދި އެކަން ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިވެސް ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ ކަމަށާއި، އެއްވެސް އަނިޔާއެއް ކުދިންނަށް ނުކުރާކަން ދަންނާނެ ހެކިން އެބަތިބި ކަމަށާއި، ހެކި ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާނީ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދުވަހު އަނިޔާ ނުކުރާކަން ސާބިތުކުރުމަށް ނޫން ކަމަށާއި، ނަމަވެސް ކުދިންގެ މަންމައަކީ އެއްއިރެއްގައިވެސް ކުދިންނަށް އަނިޔާކުރާ ފެނިފައެއް ނޫންކަން ސާބިތުކުރުމަށް ކަމަށާއި، (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ކުދިންނަށް ނުފޫޒު ފޯރުވާ ކަމަށާއި، އެންމެ ފަހުން ކުދިންގެ މަންމައާ ކުދިން ބައްދަލުވި ދުވަހު، ކުދިން އަންނަނިކޮށް ގޮވާލައި ގެންގޮސް ބައްޕަ ވާހަކަ ދައްކަވައިގެން ކުދިން މީބަ ބަދަލުކުރަ ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މިހިނދުން އަމުރު ބާޠިލުކޮށްދެއްވައި، ކުދިން އަނބުރާ ގޮވާލައި ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވުމަށް ގާނޫނީ ގޮތުން ކުދިން ދޭ ބައްދަލުކުރުމަށް އެދޭ ކަމަށް ބުނެ، (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ މައްސަލަ އަމުރުކޮށްދެއްވުމަށް އެދޭކަމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަން.

7.2 (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ދިފާޢުގައި ބަޔާންކުރައި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކޯޓުން ނެރުއްވާ "ގޭތެރިއަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު، (ނަންބަރު) ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލައިގައި ފާހަގަކުރައްވާ ކަންކަން ސާފުވެއްޖެ ކަމަށާއި، އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ނުވަތަ އަމުރަށް ބަދަލު ގެނައުމަށްޓަކައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅަނީ ކޮން ހެއްކެއް، ފުރިހަމައެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ސާފުވާން ބޭނުންވާ ކަމަށާއި، މި އަމުރަކީ ހިނގާ ދިޔަ ހާދިސާއަކާ ގުޅިގެން ކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމަށް ނެރުއްވާ އަމުރެއް ކަމަށާއި، ކުދިންގެ މަންމައާއި ބައްޕަވެސް ބޭނުންވާނީ ކުދިންގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުން ކަމަށާއި، ކުދިންނާއި މަންމައާ ދުރުކުރަނީ ނުވަތަ ބައްދަލުނުވާނީ ނޫން ކަމަށާއި، ކުދިންނާއި ބައްދަލުކުރުމަށް އެދި އެކަން ޤަބޫލުކޮށްފައިވާ ދިފާޢު ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފާ ކަމަށާއި، ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީ ގުޅުއްވައިގެން ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ކުދިންގެ މަންމައަށް އެބައޮތް ކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް މިހާރު އެއްވެސް ބައްދަލުކުރުމެއް ނުކުރޭ ކަމަށާއި، ކުދިންގެ ބައްޕަ އެކުދިންނަކީ ނުފޫޒު ފޯރުވާފައިވާ ފަރާތެއް ނޫން ކަމަށާއި، އެފް.ސީ.ޕީ.ޔޫއިން ކުދިންގެ ބަޔާން ނަގާފައިވާ ކަމަށާއި، އެކުދިންގެ ބަޔާން ނަގާފައިވާ ނުފޫޒު ފޯރުވުމެއްގައި، އަދި ނުފޫޒު

ފޯރުވާފައިވާނަމަ އެކަންވެސް ކަނޑުވާލަ ކަމަށާއި، ދައުލަތުގެ ހަތަރު މުއައްސަސާއަކުން ކުދިންގެ ބަސް ނަގާފައިވާއިރު، ކުދިންނަށް ނުފޫޒެއް ފޯރުވާފައިވާތޯ އެ ފަރާތްތަކުންވެސް ކަށަވަރުކުރައްވާނެ ކަމަށާއި، އަމުރު [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެއްވެސް ހެއްކެއް [illegible]، މި މައްސަލަ އިތުރަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުން ފައިސަލާއާ [illegible] (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަން.

8. މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެކުދިންނާއި މި ކުދިންގެ މަންމަ ބައްދަލުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ކަން ހިނގާފައިވާގޮތް މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް [illegible]، ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) [illegible] ދަށުން [illegible] ކުދިންނާއި ކުދިންގެ މަންމައާ ބައްދަލުކުރުމަށް ކުދިންގެ ބައްޕަ އަދި މިނިސްޓްރީގެ އިޖުތިމާޢީ ޚިދުމަތްތެރިއެއްގެ ހާޒިރުގައި ބައްދަލުކުރުމަށް އަންގައި އަމުރުކޮށްފައިވާތީ، އެގޮތުން 2024 އޮގަސްޓް 14 ވަނަ ދުވަހު މިނިސްޓްރީގައި ކުދިންނާއި ކުދިންގެ މަންމައާއި ބައްދަލުކުރުވުމަށް ފަށާފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން ކުދިން ފެނުމުން ކުދިންގެ މަންމަ ކުދިންގެ ގައިގައި ބައްދާލަން މަސައްކަތްކުރުމުން، މަންމައާއި ދުރުވާން މަސައްކަތްކުރި، މަންމައާއި ވާހަކަދައްކަން ބޭނުންނުވާކަމަށް ތަކުރާރުކޮށް ކުދިން ބުނެފައިވާކަމާއި، މިގޮތުން (ކުޑަ ދަރިފުޅު)އާއި ކުއްޖާގެ މަންމަ ވާހަކަ ދައްކަން މަސައްކަތްކުރުމުން، އިސްދަށަށް ޖަހާލައިގެން ވާހަކަ ނުދައްކާ ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނުކަމަށާއި، މިގޮތުން، ކުދިންގެ މަސްލަހަތަށް [illegible]، އިތުރަށް ކުދިންނާއި ވާހަކަދައްކަން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ކުރިން، [illegible]، ކުދިންނާއި ވަކިން ވާހަކަދައްކާފައިވާކަމަށް، ކުދިންގެ މަންމަ ބޭނުމީ، ވަކިން ކޮޓަރިއެއްގައި ކުދިންނާއި ވާހަކަ ދެކެވިފައިވާކަމަށް، ކުދިންނާއި ވާހަކަ ދައްކާ، މަންމައާއި ވާހަކަ ދައްކަން ބޭނުންނުވާ އެއްވެސް ސަބަބެއް ހުރިތޯ ސުވާލުކުރުމުން، ކުދިންގެ މަންމައާއި ވާހަކަ ދައްކަން ތައްޔާރެއް ނޫންކަމަށާއި، މިއަދު ސެޝަނަށް އައީ ކޮންމެހެން އަންނަން ޖެހޭކަމަށާއި، މިދެ ކުދިން މަންމަގެ ފަރާތުން ދިމާވެފައިވާ ކަންތައްތައް އަދިވެސް ހަނދާންވާކަމަށާއި، އެހެންކަމުން، އަދި މަންމައާއި ވާހަކަދެއްކުން "ރުހީ" ނޫންކަމަށް (ބޮޑު ދަރިފުޅު) ބިއްސާރުކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އަދި ހަމަ އެއާއެކު އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން، (ކުޑަ ދަރިފުޅު) ބޯޖަހާ "އާ" ބުނެފައިވާކަމަށާއި، މިގޮތުން، މަންމައާއި ވާހަކަ

ދައްކަން ތަންކޮޅެއް ގިނަ ދުވަސްފަހުން އެންމެ ރަނގަޅުކަމަށާއި، މިހާރު ވާހަކަ ދައްކަން އެހާ "ކޮމްފަޓަބަލް" ނޫން ކަމަށާއި، މަންމަ ވާހަކަ ދައްކަން ބޭނުންވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި ގުޅާލާނެކަމަށް (ބޮޑު ދަރިފުޅު) ބުނެފައިވާކަމަށާއި، މިކަމާ ގުޅިގެން (ކުޑަ ދަރިފުޅު) ބޭނުންވީ ކޮންގޮތެއްތޯ ސުވާލުކުރުމުން، (ކުޑަ ދަރިފުޅު) ވެސް ބޭނުންވަނީ އެގޮތްކަމަށާއި، "I don’t want to talk to her" ކަމަށް ބުނެފައިވާކަމަށާއި، (ކުޑަ ދަރިފުޅު) އާއި (ބޮޑު ދަރިފުޅު) ބޭނުންނުވާނަމަ މި ސަރވިސްއިން ގެނައުމުން މަންމައާއި ބައްދަލުކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށްދެވޭނެކަމަށާއި، މަންމައާއި ވާހަކަ ދެއްކުމަށް "ކޮމްފަޓަބަލް" ނޫންކަމަށްވާނަމަ މަންމައާއި ވާހަކަ ނުދައްކާނަމަވެސް މަންމަ ދައްކާ ވާހަކަ އަޑުއަހާލަން އެންމެ ރަނގަޅުތޯ (ބޮޑު ދަރިފުޅު) އާއި (ކުޑަ ދަރިފުޅު)އާ ސުވާލުކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، އެގޮތް އެންމެ ރަނގަޅުކަމަށް ދެކޭކަމަށް ބުނެފައިވުމުން، އަނބުރާ ކުދިން ސެޝަން ރޫމަށް ގެނެސް ކުދިންގެ މަންމައާ ބައްދަލުކުރުވިފައިވާކަމަށާއި، އެގޮތުން، ކުދިންގެ މަންމަ ކުދިންނާއި ތަކުރާރުކޮށް އެކި ސުވާލުތަކެއް ކުރުމުންވެސް "we know what you did"، "I don’t want to talk to you" ފަދަ ބަސްތަކުން (ބޮޑު ދަރިފުޅު) ޖަވާބުދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަމަށާއި، އަދި (ކުޑަ ދަރިފުޅު)އާ ކުއްޖާގެ މަންމަ ތަކުރާރުކޮށް ވާހަކަ ދައްކާ ކުއްޖާގެ އަތުގައި ހިފަން މަސައްކަތްކުރިނަމަވެސް އަތްދުރުކޮށްލާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، ކުދިންނާއި ވާހަކަ ދެއްކުމަށް ކުދިންގެ ފަރާތުން އެއްބާރުލުމެއް ލިބިފައިނުވާތީ، މިވަގުތަށް ގެއަށް ދިޔައަސް އެންމެ ރަނގަޅުކަމަށާއި، އަދި ބައްދަލުވުމަށްފަހު ދެން ކުދިންގެ މަންމަ ސެޝަން ދުރުކަނޑައިލާފައިވާ ކަމަށާއި، މިހެން ބުނުމުން، ކުދިންވެސް ތަކުރާރުން ސެޝަން ރޫމުން ބޭރަށް ދާން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާފައިވާކަމަށް ފާހަގަކުރެވުނު ވާހަކަ، ގެއަށް ދިއުމުގެ ކުރިން މަންމައާއި ބައްދަލުވުމަށް އެދުމުން އަކަމަކަށް ގޮވާލިނަމަވެސް ހުރިހާވެސް ކުދިންގެ ބައްޕަ ނަސޭހަތްދީފައިވުމުން، މަންމައާއި ބައްދަލުކުރަން ކުދިންނަށްވެސް އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަށާއި، މި ސެޝަނުން ކުދިންގެ އުމުރު ހުރި ގޮތުން އެކުދިންނަށް ދިމާވެފައިވާ ކަންކަމާއި ގުޅުން ކުދިންނަށް މަންމައާދުރު ހިތްހަމަނުޖެހިފައިވާކަމަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްގެ ނަންބަރު 482-CFPS/146/2024/23 (01 ސެޕްޓެންބަރު 2024) ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން.

ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ނެރުމާގުޅޭ ޤާނޫނީ ނައްސުތައް

9. ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރަކީ، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެ މީހުން ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުވި، ދެ މީހުންގެ ވާހަކަތައް އަޑުއެހުމުގެ ކުރީގައި ކުރެވޭ އަމުރެއް ހިފާފަން، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ މީހާގެ ވާހަކައަށް އެކަނި ބިނާކޮށް، އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކަށް އަނިޔާވެދާނެ ނަމަ، ނެރޭ އަމުރެކެވެ. އަދި ޤާނޫނުބަލާއިރުގައި ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު، އަވަސް އަމުރެއްގެ ގޮތުގައި ނެރުވިދާނެއެވެ.[3] ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރެއް ނެރެވޭނީ ކޮން ހާލަތްތަކެއްގައިކަން ބަޔާންކޮށްދެނީ ގޭތެރޭގެ އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު[4]ގެ 39 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. މި މާއްދާގައިވެސް، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރުތަކުގައި، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި ކަމަށެވެ. އެއީ:

(ހ) ދީ ފަރާތުގެ ވާހަކަތައް އަޑުއެހުމަކާނުލައި، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް އެ ބާރުގެވަރަށް ނުރައްކާތެރި ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ދެކޭނަމަ

(ށ) މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ލިބިދާނެ އިންސާފު ނިމިދާނެފަދަ ބިރުވެރިކަމެއްހުރުން

(ނ) މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް އާދަ ނުރައްކާ އިތުރުވެގެން ހިނގައިދާނެ ކަމެއްހުރުން

(ރ) މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ދަތި އުނދަގޫ ބާރުދީފައިވާ މީހާނަކަށްވެސް

މި ބާވަތްތަކުން ކޮންމެ ބާވަތެއް ހުރިކަން ކަށަވަރުކޮށްގެން ކުރިއަށްގެންދެވޭނެއެވެ.

10. ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރެއް ކޯޓުން ކުރުމުގެ ކުރިން، ކޯޓުން ދިރާސާކުރަންވާނެ ކަންކަން ގޭތެރޭގެ އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު[5]ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ:

(ހ) ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަށް އެދިފައިވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ ބާވަތާއި އެކަމުގައި ހިމެނިގެންވާ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ދަރަޖަ

(ށ) ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކާއި ސާބިތުކުރާ ނުކުތާތަކާއި

---

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 (ގޭތެރޭގެ އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 37 ވަނަ މާއްދާ

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012

(ނ) ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ހިންގަމުންގެންދާ ޢަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން، އެ އަމުރަށް
އެދުނު ފަރާތުގެ މަޞްލަޙަތަށް އުނިކަން އަންނަ ނިސްބަތުގެ ބޮޑުކަން
މިކަންކަން އެނގެއެވެ.

11. މި ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރަކީ އަމުރު ނެރެދިނުމަށް އެދުނު ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް އިތުރަށް ލިބިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެފަދަ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް އިޢާދަނުކުރެވޭ މިންވަރުގެ އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ ހާއި، ގޭތެރި އަނިޔާގެ ޢަމަލެއް އިތުރަށް ހިނގާފާނެކަމުގެ ބިރު އޮތް ކަމަށް (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން) ބުނެފައިވާތީ، (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ބަޔާނާއި، ހެކިގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމަކާއި، ރައްކާތެރިކުރުމަށް އެދިފައިވާ ދިންވަސް ފަރާތުގެ ވާހަކައިން ރިޢާޔަތްކޮށް، ގޭތެރި އަނިޔާގެ ޢަމަލުތަކުން (ކުޑަ ދަރިފުޅު) އާއި، (ދޮށީ ދަރިފުޅު) ރައްކާތެރިކުރުން މުހިއްމު ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭތީ އާއި، މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްކުރަންޖެހޭ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެފައިވާކަން އެނގެން އޮތީ އާއި، (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ ބޮޑު ކަމާއި، ނުރައްކާތެރިކަމާއި، އަދި މިކަމުގައި ހިމެނޭ ޢަމަލުތަކުގެ ބޮޑުކަމާއި، ހަރުކަށިކަމުގެ ސަބަބުން ނެރެފައިވާ އަވަސް އަމުރުއެކަން ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިކޯޑުން އެނގެއެވެ.[6]

ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ބަދަލުކުރުން/ބާޠިލުކުރުމާއި ގުޅޭ ޤާނޫނީ ނައްސުތައް

12. ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ނެރެފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި، އެފަދަ އަމުރަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ލިބިދޭ ރައްކާތެރިކަން ގޭތެރި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު[7]ގެ 41 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެއީ އެ އަމުރު ދާއިމީ އަމުރަކަށްވުމުގެ ކުރިން، އޭގެ ވާހަކަ އަޑުއެހުމަށް ކޯޓަށް އެދުން، ނުވަތަ އެ އަމުރުގައި ހިމެނޭ ޝަރުޠުތަކަށް ނުވަތަ ކަމަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް އެދި ނުވަތަ ބާޠިލްކޮށްދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް އެދުން، ނުވަތަ އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނެސްދިނުމަށް އެދުން ނުވަތަ އެ އަމުރާގުޅޭ އިޢުތިރާޟުކުރުމުގެ

---

[6] ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ 7.5 ނުކުތާ

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012

އެންގުންކަމާއި، މިއިން އެއްވެސް ކަމެއް ފާހަގަކޮށް، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ މައްސަލާގައި ދެ ފަރާތުން ހާޒިރުކޮށްގެން، ނުވަތަ ދެ ފަރާތުން ޢަމަލުކުރުވާގެންނާ ގޮތެއްގައި، ކޯޓުން އެ މައްސަލަ ބަލައި، ކުރިން ނެރެފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު އެގޮތުގައި ދޫކުރުމާއި، އެ އަމުރަށް ބަދަލުގެނައުމާއި، އެ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެ[8] ކަމަށް އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

13. މި މައްސަލާގައި މި ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރެއް 2024 މެއި 16 ވަނަ ދުވަހު ނެރެފައިވަނީކަން، އެ އަމުރަށް 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން ބޭނުންވިޔަ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

14. ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރުގެ މުއްދަތަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 (ގެވެށި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން "3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ. މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނެސްފައިނުވާނަމަ، ނުވަތަ މި އަމުރާ ގުޅޭގޮތުން އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފައިނުވާނަމަ، 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް މިއަމުރު ދެމިއޮންނާނެ" ކަން ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރުން[9] އެނގެއެވެ.

15. ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހާލަތްތަކުގައި، ކޯޓުން އަމުރު ބާޠިލުކުރާނީ، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ދިމާއްޖެހުމުގެ ހާލަތު ބަދަލުވެއްޖެކަމަށް ނުވަތަ ނިމުނުކަމަށް އެކަށީގެންވާކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމައެވެ.[10] ވީމާ، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގައި އުފަދައިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގައިވެސް ޝަރީޢަތުން ބަލަންޖެހޭނީ އަމުރު ނެރުނުއިރު އޮތް ހާލަތު ބަދަލުވެއްޖެތޯ ނުވަތަ އެ ހާލަތު ނިމުނުކަމަށް އެކަށީގެންވާތޯއެވެ.

މި މައްސަލާގައި ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ އަވަސް އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން އެދުނީ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރަކަށް އެދި (ކުދިންގެ ބައްޕަ) ހުށަހަޅައިވާ

---

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012 ގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[9] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 146/2024/36 ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރުގެ "އަމުރުގެ މުއްދަތު" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

[10] ގެވެށި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާ

މައްސަލާގައި ކުއްޖާއަށް އަނިޔާކުރުމުގެ ނިޝާނުތަކުގައި އެފަދަ ދޮގަކަށް ކަމެއް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ކޮށްފައިވާކަމުގައި އަދި ހިނގާފައިވާ ހާދިސާއަކީ ޤަސްދުގައި ކުރި ކަމެއް ނޫންކަމުގައި، ބަލާބެލުމުންވެސް ކުއްޖާއަށް އަނިޔާއެއްވެފައިވާކަން ފާހަގަނުވާކަމުގައި، އެފަދަ އަނިޔާއެއް ކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނާއިރު ކުއްޖާގެ އެކްސްރޭއެއްވެސް ނެގިފައިނުވާއިރު، ޖެހިގެން އައި ދުވަހު ކުއްޖާ ސްކޫލަށްވެސް ގޮސްފައިވާކަމާއި، ކުދިންނަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) އަނިޔާކުރާކަމަށް (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން) ބުނެފައިވާއިރު އެކަމާ ގުޅިގެން ކަމާބެހޭ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް މީގެ ކުރިން މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފައިވާކަމުގައި، އަދި ނުބައިވެރި ހޯސްޓުކުރުގައި ނުދަންނަވަންކަމުގައި، ނަމަވެސް އަމުރު ނެރުނު ދުވަހުން ފެށިގެން 90 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފާން ކަމުގައި ޝާނުގައި އޮންނަނީ އެގޮތުގެ މަތީން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ކަމާއި، ކުދިންނާއި ބައްދަލުކުރުމަށް އެދި ޖެންޖެހި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައިގެން ކުރުވުން މަސައްކަތުގައި، 15 އޮގަސްޓު 2024 ގައި ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުވިފައިވާކަމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

އަވަސް އަމުރު ނެރުނުއިރު އޮތް ހާލަތު ބަދަލުވެއްޖެތޯ ނުވަތަ އެ ހާލަތު ނިމުމަކަށް އަތުވެއްޖެތޯ ބެލުން

16. މަދަނީ ޝަރީޢަތްތަކުގައި ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ (onus probandi/burden of proof) އަކީ ދުސްތޫރުގެ ގޮތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭ އިލްތިޒާމެއްކަން ފާޅު އަދި ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކުން އަންގައެވެ.[11] ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ ބެހިގެންވަނީ ދެ ބައިކަށެވެ. އެއީ:

(1) ދަޢުވާ އުފުލާ ފަރާތުން އެކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ހެކި ހުށަހެޅުމާއި (burden of production) އަދި

(2) ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކީ އަނެއް ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކާއި އަޅާ ކިޔާއިރު، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރުވެރިކަމުގެ ހެކިތަކުން (burden of persuasion) ވާންޖެހުމެވެ. (ބަލާނަން: ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/13 ޤަޟިއްޔާ[12]

---

[11] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާ (މުޙައްމަދު ރަޝާދު ވ. ހުސައިން ރަޝީދު) އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/28 ޤަޟިއްޔާ (އެސްޓާ ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ގަސްތޮފީ އައިލެންޑްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް)

[12] މުޙައްމަދު ސަޢީދު އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

17. މަދަނީ މުޢާމަލާތުގައި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރައަކީ ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭ އިލްތިޒާމެއްކަމަށްވާއިރު، ދައުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ދައުވާގެ ދިފާޢުގައި އުފުލާ 'ދަފްޢު' (plea) ނުވަތަ ދިފާޢީ ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަކީ ދައުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ އިލްތިޒާމެއްކަމެވެ. އެހެންކަމުން، ދައުވާއެއްގައި އެއް ޚަޞްމު އަނެއް ޚަޞްމަށް ކުރިމަތިކުރާ 'ދަފްޢު' (plea) ސާބިތުކުރުމަކީ، އެ 'ދަފްޢު' (plea) ކުރާ ފަރާތުގެ އިލްތިޒާމެއްކަން އިސްތިޤްރާރުވެފައިވާ މަދަނީ މުޢާމަލާތުގެ ސާބިތުކުރުމާ ގުޅޭ އާންމު އުޞޫލުތަކަށް ބެލުމުން އެނގެއެވެ.[13]

18. ހާދިޘާ ނުވަތަ އަމަލު ސާބިތުކުރުމަށް މަދަނީ މުޢާމަލާތުގައި ބަލާނީ "ބޮޑަށް ބުރަވެވޭ ގޮތަށް" (balance of probabilities) އަށެވެ. މި މިންގަނޑަކީ އެކަށީގެންވާ [illegible] މިންވަރު ކަނޑައެޅޭ މިންވަރަށް ވުރެ ލުއި މިންގަނޑެކެވެ. މިގޮތުން ހިނގާފައިވާ ވަކި ހާދިޘާއެއް އެއީ ހަޤީޤަތުގައިވެސް ހިނގިކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ހާދިޘާއަކާ ގުޅުން ހުރި އިތުރު ހެކިތަކާއި ޤަރީނާތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، އެ ހާދިޘާއަކީ ހަޤީޤަތުގައިވެސް ހިނގިކަމަށް ކަނޑައަޅާއިރު، އެ ހާދިޘާއަކީ ނުހިނގާކަމަށްވުރެ ބޮޑުން ހިނގިކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވެން ބުރަވެވުމުންނެވެ.[14]

19. މި މައްސަލައަކީ (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކަށްވާއިރު، މި އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)އަށް މަދަނީ މިންގަނޑުތަކުން ސާބިތުކުރެވިފައިވާތޯ ބަލަންޖެހެއެވެ. ބެލެހެއްޓުމުގެ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) އެދުނު، އަމުރު ނެރުއްވާފައިވީ [illegible] [illegible] ކަމަށްވެސް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ބާޠިލުކޮށްދެއްވާނެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ދަފްޢުގައި ކުރިކަމުގެ [illegible] އަދި ކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި މި އަމުރު ނުކުރާ ހަމައެކަނިވެސް ކުދިންގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓަމުން ގެންދިޔައިރު (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ކާއި، (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ކުދިންގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓަމުން ގެންދިޔައިރު [illegible] [illegible] [illegible]، (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)އާއެކު ކުދިން

---

[13] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާ (މުޙައްމަދު ރަޝާދު ވ. ޙުސައިން ރަޝީދު)
[14] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/53 ޤަޟިއްޔާ (އަލީ މޫސާ ވ. އާސިޔަތު ނިޒާރު)

ލަންކާގައި އުޅުނުއިރު ކުދިންނަށް އަނިޔާކޮށްފައިވާކަމާއި، ކުރިން އެއްވެސް އިރަކު ކުދިންނަށް އަނިޔާކޮށްފައިނުވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުއްވުމުން އެދިވަޑައިގެންފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

20. މި މައްސަލާގައި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިގެ ލިސްޓާއި ސާބިތުކުރަން ބޭނުންވާ ކަންކަން ތަފުސީލުކޮށްފައިވާ ލިޔުމަށް[15] ބަލާއިރު، މިލިޔުމުގައި ހިމެނޭ ހެކިންނަކީ (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)އާއެކު ކުދިން ލަންކާގައި އުޅުނުއިރާއި މާލޭގައި އުޅުނު އިރު ކުދިން ގައިގައި ދުވަހަކުވެސް ނުތަޅާކަމާއި ކުދިންގެ ކަންކަން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ކުރާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިންކަމަށް ބަލާނެކަން، އެދި ހެކި ހުށަހަޅާ ބޭނުންވާނީ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދުވަހު އަނިޔާ ނުކުރާކަން ސާބިތުކުރުމަށް ނޫން ކަމަށާއި، ނަމަވެސް ކުދިންގެ މަންމައަކީ އެއްއިރެއްގައިވެސް ކުދިންނަށް އަނިޔާކުރާ ފަރާތެއް ނޫންކަން ސާބިތުކުރުމަށްކަން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކަށް ބަލައިލުމުން، މި ހެކިތަކަކީ މައްސަލާގެ ސީދާ ވާޤިޢާއާ ސީދާ ގުޅުން ނެތް ހެކިތަކެއްކަމާއި، މި އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ވަކި ހާދިސާއަކާ ގުޅިގެންކަމަށްވާއިރު، މިއީ މިމައްސަލައާ ސީދާ ގުޅުން ނެތް ހެކިތަކެއްކަމުން މި ހެކި ބަލައިނުގަނެވޭނެކަން ނިންމާފައިވާކަން.

21. އަދި މިއަމުރުކުރުމުގެ ސަބަބުން ކުދިންގެ ކަންކަން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ނުބެލެހެއްޓޭ، ދަރިފުޅުގެ ސަލާމަތު ނަތީޖާ ދެރަވެފައިވާ ކަމަށްބުނެ ދަރިފުޅުގެ ސަލާމަތު ނަތީޖާ ހެޔޮގޮތުގައި ހުށަހެޅުމަށް އެދުމުން، މިއީވެސް ހުށަހެޅިފައިވާ އަވަސް ބާޠިލުކުރުމުގެ މައްސަލައާ ސީދާ ގުޅުމެއް ނެތްކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅަން އެދިފައިވާ ހެކިކަމަށްވާތީވެ، މި ހެކިވެސް ބަލައިނުގަނެވޭނެކަން ނިންމާފައިވާކަން.

22. ކޯޓުން ނެރެފައިވާ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް އޮންނަ އިލްތިޒާމެއް އެ މީހަކު އެ ކުރާ ދައުވާއެއް ސާބިތުކުރުމެވެ. އަދި އެކަމަށް ހެކި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ އަވަސް އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) އެދިފައިވަނީ، ގެވެށި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)އަށް ލިބިދޭ ޙައްޤުގެ ތެރެއިންނެވެ.

---

[15] ދައުވާކުރާ މަރްޔަމް އަބްދުއްސަލާމްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހެކިން (26 އޮކްޓޫބަރު 2024)

މިގޮތުން ގެވެށި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު[16]ގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ފަދައިން ޝަރީޢަތުން މި އަމުރު ބާތިލުކުރުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި މި ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން އަމުރު ދޫކުރެއްވުމުގެ ބާވަތް ބަދަލުވެއްޖެތޯ ނުވަތަ އެ ބާވަތް ނިމުމަކަށް އަތުވެއްޖެތޯ ކޯޓުން ބަލަންވާނެއެވެ. އެކަން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައި ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުންނެވެ. އެއީ މި މައްސަލާގައި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)އެވެ. މި މައްސަލާގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ ހަޤީޤަތުގައި ގެވެށި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު[17]ގެ 34 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން "އަމުރު ނެރުނުއިރު އޮތް ބާވަތް ބަދަލުވެއްޖެތޯ" ނުވަތަ "އެ ބާވަތް ނިމުމަކަށް އަތުވެއްޖެތޯ" މި ދެ ކަމުން ކުރެ ކަމެކެވެ. މިކަންކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން އެއްވެސް ހެއްކެއް ހުށަހަޅައިފައެއްނުވެއެވެ. މިއާ ޚިލާފަށް އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ގޯސްކޮށް ކަމަށް ނުދެކޭކަމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)ގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވެއެވެ.

23. މި މައްސަލާގެ ޙަޤީޤަތްތަކަށް ބަލާއިރު، އަދި މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ޝަރީޢަތުން ހޯދިފައިވާ ލިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ އަވަސް އަމުރު ބާތިލުކުރުމަށް އެދި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން) ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ދޫކުރެއްވުމުގެ ބާވަތް ބަދަލުވެއްޖެކަން ނުވަތަ އެ ބާވަތް ނިމުމަކަށް އަތުވެއްޖެކަން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)އަށް މަދަނީ މިންގަނޑުން ސާބިތުކޮށްދެވިފައި ނުވެއެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ނުކުތާތަކާއި އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމްކުރައްވަމުން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ (ނަންބަރު) "ގެވެށި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" ބާތިލުކުރުމަށް އެދި (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)ގެ މައްޗަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)ހުށަހަޅައިފައިވާ މި ޤަޟިއްޔާގައި، ބާތިލުކުރަނިވި އަމުރު ޝަރީޢަތުން ނެރުއްވި ބާވަތް

---

[16] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2012

ނިމުމަކަށް އައިސްފައިވާކަން ނުވަތަ އެ އަމުރު ދެމިއޮތުމުގެ ހާލަތު ބަދަލުވެފައިވާކަން މަދަނީ މިންގަނޑުތަކުން (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން)އަށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައިވާނަމަ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ (ނަންބަރު) ޤަޟިއްޔާއިން ނެރެފައިވާ (ނަންބަރު) "ގޭތެރި އަނިޔާއިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަވަސް އަމުރު" ބާޠިލްކުރުމަށް ހުރަހެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށް، މި ޝަރީޢަތް ނިންމީއެވެ.

މި މައްސަލަ ބަލައި ނިންމީ

ޤާޟީ ޢައިޝާ ނަޝީދު އަބޫބަކުރު